

PODKANCLERZY (79) *sb m*

o oraz a jasne, e pochylone (w tym 3 r. błędne znakowanie).

sg *N* podkanclerzy (30). ◇ *G* podkanclerzého (31); -ého (21), -ego (4), -(e)go (6); -ego *KochJez* (2); -ého : -ego *SarnStat* (21:2). ◇ *D* podkanclerzemu (5); -emu (2), -ému (1), -(e)mu (2); -emu *Oczko*; -emu : -ému *SarnStat* (1:1). ◇ *A* podkanclerzého (5); -ého (1), -(e)go (4). ◇ *I* podkanclerzym (2). ◇ *L* podkanclerzym (4). ◇ *V* podkanclerzy (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w.

1. Zastępca kanclerza, najwyższego urzędnika państwa polskiego lub litewskiego; *vicecancellarius JanStat, JanPrzyw, Cn; procancellarius Cn* (78) : Arcybiskup też Lwowski iechał s poczty łwemi/ [...] A s Krakowskiem Biskupem Podkanclerzy *StryjWjaz B2v*; List X Podkanclerzego do Pana Marszałka Koron: *ActReg* 173, 29, 61 [2 r.], 73, 79, 81 (11); Ia Wielm. á M(iłościwi) X(ięże) Podkanclerzy, áczem po té wżyfłkié Séymy w tym eláborował, wżákžem iednák do czegom godził, nie mógl vmierzyć. *SarnStat* 314, 322, 1310.

W połączeniu szeregowym (1): O Kanclerzu Podkanclerzym y Sekretarzu wielkim. *SarnStat* 942 *marg.*

W połączeniu z imieniem lub nazwiskiem [w tym: imię i (lub) nazwisko + podkanclerzy (39), podkanclerzy + imię i nazwisko (1)] (40): *BielKron* 381v; Memu miłościwemu Pánu/ lego Mści Pánu/ Pánu Ianowi Zamoyłkiemu/ z Zamościa/ Podkanclerzemu Koronnemu. etc. etc. Służby łwe w łáfkę M.M. mego Miłościwego Páná zálecam. *KochOdpr A2; Oczko A2; Mikołay Trambá Podkanclerzy Koronny/ Czechow vciekáiących wrocił. StryjKron* 527 *marg, 707; KochJez kt, A2; Imioná Pánów Duchownych, którzy ten Reyefłr zbiéráli. Piérwży Pan Floryan/ Biskup Krakowski: [...] Item, Ianko brát Szymków/ Podkanclerzy SarnStat* 371; Dan przez ręce [...] Oycá Woyciechá Biskupá Krakowskiégo/ [...] vcziwégo Ianá Dziekaná Krakowskiégo *SarnStat* 889; przy czym byli [...] Ian Poznánłki/ Erazmus Płotcki/ Máciéy Przemyłłki/ y Podkanclerzy Koronny/ Mikołay Chełmienłki *SarnStat* 948, 314, 381, 384, 444, 896 (33).

W charakterystycznych połączeniach: ksiądz podkanclerzy (9), *pan* (3).

Wyrażenie: »podkanclerzy Jego Krowlewskiej Miłości« (1): Ifch yego K.M. znayacz wyłzoká cznotha, rołzvm, navką, y załzługá znamyenythá łzoby, y rzeczy pólpolythey xądza Byłkvpá przemyłłkiego, y podkanczlerzego yego K. Myłóczy Iego na tho Byłkvpłstwo Połnanłkie [...] namyenyá. *MetrKor* 31/621.

Zestawienia: »podkanclerzy Krolestwa (Polskiego), koronny, Korony (Polskiej), polski« = *vicecancellarius Regni (Poloniae) JanStat* [szyk 37:4] (19:16:5:1): [*Jagiello*] Wzyął też s łobá [...] Mikołáią z Mołkorzowá Podkanclerzego Połłkiego *BielKron* 381v; Odpráwá Połłow Greckich. IANA KOCHANOWSKIEGO. Podána ná Theátrum przed Krolem Iego Mściá y Krolowá Iey Mściá w Iázdowie nád Wárfzáwá. [...] Ná Feście v Iego Mści Páná Podkanclerzego Koronnego. *KochOdpr kt, A2; StryjKron* 521 *marg, 707; de bonis menfae Regalis vftáwuiemy: áby Kanclérz y Podkanclerzy Koronny nie śmieli líftów mimo Státut ten wydawác/ ná Donácię SarnStat* 103; Miánuiemy tedy Prowizory té/ z Rad Koronnych/ Księdzá Woyciechá Báránowłkiégo/ Biskupá Przemyłłkiégo/ Podkanclerzého Koronného *SarnStat* 444; [*który to przywilej*] Dan przez ręce Wielmožnego Ianá z

Konieczpolá Kánclérzá/ y Tomafzá z Strápiná/ [...] Podkánclérzého Korony náfzény Polfkiéy *SarnStat* 915; Przy czym byli Nauczciwfyz Oyćiec z Brzézia Elektus Kościoła Krácowfkiego y Królestwá náfzého Podkánclérzy: y Wielmożny [...] Piotr z Oporowá Lęczycki *SarnStat* 1056, 38, 314, 319, 321, 323 (36).

»podkanclerzy (Wielkiego) Księstwa Litewskiego, litewski« [szyk 3:2] (3:2): Iafnie Wielmożnému/ [...] Pánu y Dobrodzieiowi/ Iego Mił: Pánu Oítáfijowi WOŁowiczowi Káfztellanowi Trockiému/ Wielkiego Księstwá Li tewfkiego Podkánclérzemu/ Brzéfkiemu y Kobrzyńfkiemu Stároście, etc. *Oczko* A2; IEZDA DO MOSKWY, Y POSLVGI Z MŁODYCH LAT, [...] Iego Książęcýy Mił. y Páná, P. KRISTOPHA RADZIWIŁA ná Bierzách, y Dubingách, Páná TRockiego, Podkánclérzého, y Hetmáná Polného W.K. Litewfkiego *KochJez* A2, kt, A4v; *SarnStat* 38.

Szereg: »kanclerz i podkanclerzy; kanclerz z podkanclerzym« = *cancellarius et vicecancellarius* *JanStat* (24;1): Kánclerz z Podkánclerzym líftow łobie przeciwnych z Káncllaryey wydáwác niemáią. *UstPraw* A4v; Kanclerz y Podkánclerzy pieczęći Krolá vmárłego potłukli/ á infze im ná tho mieyfce dano od krolá młodego. *BielKron* 425v; Vrzędy Kánclerzá y Podkánclérzého. *SarnStat* 316; Kánclérza y Podkánclérzého, rowna *authoritas*. *SarnStat* 322, 103, 318 [2 r.], 319, 321, 322 (22).

2. *Zastępcza przelozonego kancelarii królewskiej, sekretarz osobisty króla (1)* : Po iego [króla Jana Olbrachta] pogrzebie Frederyk Kardynał pořadzał niektore duchowne/ o fkarby ktore pobráli po śmierci krolewfkiey zwłáfzczá Podkánclérzého v ktorego to w mocy było *BielKron* 400v.

Synonim: 2. *sekretarz*.

Cf **PODKANCLERZ**

AL, JB